

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Quibus ritibus Coenam administrent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

apud ipsos vestros Auctores Centuriatores Magdeburgenfes, quærite, istic videbitis, ipsos veritatis, quæ in omni antiquitate repetitur, vi inuolabili, quam abolere non potuerunt, adactos, Altarium structuram consecrationemque ad illa ipsa sæcula referre, quibus Discipulorum Apostolorum poterat adhuc vox exaudiri. Quod si hi Lutherani Historiographi suspecti sunt vobis, Ministrum Burgonium Calvinianum adite, in historia Ecclesiastica edita Anno MDLXIII. Primogenitus ille Ecclesie Constantinus Magnus, etiam nondum penitus sub iugum missis paganismo Ecclesias habuit, & portatiles quidem quoties iter faceret, aut castra alicubi metaretur. Melius adhuc Talebotus, celebris ille Anglia Dux militum Francie olim & Vasconia terror, qui nunquam in aliquo loco, ubi diutius commoraturus esset, statina habuit quin sacellum è lapidibus extruendum continuo curaret, ut in ipsis castris sacrum fieret. Et illius quidem adhuc hodieque ruinae conspiciuntur, quod in campo illo ædificauit, ubi vnâ cum vita victoriam amisit, nimirum nobili illo prælio ad Castillonum, quo recuperata est Aquitania & in perpetuum Franciæ vnita, Nunc ad Reformatos nostros reuertamur.

IV. Huic mensæ, cuius forte in popina aut alio loco profano vsus fuit, eritque postea ad res qualibet, patina inposita est plena panis vulgari, frustulatim in eum modum conciso, quo ad comedendum ova aptari solet; vel etiam manuli inuolurus est is panis: ab altero latere lagenæ ad sunt vnâ cum vitris. In cuius rei locum omnia semper antiquitas vsa est, ut nos hodieque facimus, Calicibus, ut videre est apud Tertullianum, S. Augustinum, & Optatum Meletianum, qui impij sacrilegij quendam arguit, quod calices Sanguinis Iesu Christi confregisset & conflasset. Ministro assistunt Diaconi, homines fere aulici, aut ciues, si qui sunt in Ecclesia, aut opifices, dum sint membra Consistorij. Atque his ita, ut dixi, præparatis, Minister, sine vlla præuia manuum lotionem, quam tamen, ut ex antiquis auctoribus constat, adhibere fuerant soliti primitiue Ecclesie Presbyteri, qui mos adhuc viget in Ecclesia Catholica, frustum panis istius pro se sumit, idque frangens his verbis. *plerumque ex doctrina Caluini vitur: Panis quem frangimus, Communio est Corporis Christi. Quo facto, ei, qui ex Consistorio primus adstat, tantundem porrigit inquitens: Recordare, quod Christus mortem pro te & passionem subiit. Alij inquitunt, Hoc est Corpus, quod*

pro te passum est. Alij nihil dicunt penitus, contenti oculos, dum panem porrigunt, cœlum versus sustulisse, ut omnia procedant ex fide, verbis autem & vocibus nullus locus detur. Quasi dixisset Iesus Christus, Credite Corpus meum, & comedetis illud; non vero, Accipite & comedite corpus, quod tradetur pro vobis. Quo loco notate mihi pulchram nouitiam huius Ecclesie politiam. In veteri Ecclesia Presbyter, signo Crucis facto, his verbis ad omnes & singulos utebatur: Corpus Domini nostri Iesu Christi custodiat animam tuam in vitam æternam, Amen. nec vnquam verba mutabat; Contra Minister ad obtinendam Spiritus sui abundantiam, diuersam verborum formulam in distribuendo pane non raro vsurpat: vnde fit, ut fratres communicantes in locum suum reuersi, interrogent alij alios, quem admodum est a pluribus obseruatum, Tibi quidnam dixit? Rursus Catholici dicunt, Domine non sum Dignus, &c. quæ precatio ad imitationem Centurionis illius in Ecclesia primitiua vsitata fuit, Origene eius in hac actioe mentionem faciente. At Calvinista ne verbum quidem loquens, accepto pane & vino suo, quorundam suam abiens mandit. Ij, quibus panem Minister porrigit, manuum honoris gratia osculantur: aut si honoratior sit, qui panem accepturus est, ipse Minister panem osculatur, aut saltem ori propius admonet, eo ritu, quo in ciuilitatibus mundanis dantes aliquid alteri vit solemus. At in Ecclesia Dei qui maximus est, patrem locum cum ceteris obtinet. Ipse Papa è manibus pauperis reuerentia ab ipso non afficitur, sed in genua procumbens, Presbyterum se maiorem tuæ agnoscat: quum contra in Noua Ecclesia hominibus honorem exhibeant, nõ Deo. Diaconus vicissim Ministro potum præbet, & post eum ipse bibit. Deinde ei, qui proximus se offert, tantundem Minister porrigit: & is porro locum facit sequenti, atque ita deinceps ordinem quodam & serie alij in aliorum loca subeunt, perinde ut histriones solent Comœdiam acturi. Idem faciunt Iudæi, quum erecti & festinantes vescuntur Agno Paschali cum azymis & lactucis amaris. Profanæ & omni deuotione carentis animæ certissimum iudicium est, & Calvinistæ, extrema irreuerentia. Maledictus, inquit Ieremias, qui opus Dei negligenter facit. Ab Altera mensæ parte Diaconus vitrum communicantibus porrigit, inquitens iuxta Caluini doctrinam: Poculum Benedictionis, quod benedicimus, est Communio.

nis Sanguinis Christi. Quæ verba ex Epistola ad Corinthios desumpta sunt. Nonnunquam ait, Recordare, quod Sanguis Christi pro te effusus est. Quibusdam in locis Magistratus temporales priores accedunt, & hos sequuntur Spirituales, hoc est, ij qui sunt de Consistorio. Tanta scilicet horum est ignorantia, ut instar Esau, pro edulio lentium primogenituram suam, id est, prærogatiuam vendiderint. Stantes panem lumunt, aut potius eunt, & suam quisque portionem mandentes. Genebrardus euenisse aliquando scribit, ut anus edentula, cui crusta forte obtigerat, per negligentiam relicta (solent enim alioqui demere crustam) portionem suam, quam mandere non posset, in suam recondere fuerit coacta, alia vero exclamans dixerit: O quam durus est iste, Calvinistarum Deus: tractabilis Catholicorum. Apud Geneveses Oblatis, ut vocant, à pastore petitis Cœnam celebrari solitam, auctor est Caierus. Residuum si quid est de hoc pane, id pauperibus datur, nec quidquam referuatur, propterea quod in Noua hac Ecclesia Cœna celebrari nequeat nisi in eo loco ubi sit Cœtus congregatio & eo tempore, quo vnuersus populus eam sumit: Vnde efficitur, ut miser alicui Paralytico, lecto affixo, solum vitæ tempus reliquum ad mortem vsque degeadum sit sine participatione Cœnæ Dominicæ, non minus quam captiuo, ut & ijs qui diè, huic panis distributioni destinatum obire aliqua alia ratione impediuntur. Aliter facere, Papisticam superstitionem censent: quo nomine Lutheranos reprehendit Calvinus, & cum eo Musculus, Bullingerus, alij. Quos Chemnitius Lutheranus interrogat, quo pacto ab omni humanitate simulque à doctrina D. Cypriani tam alienam Religionem habeant, ut effissimum Corporis Christi medicamentum negent agrotis? Augustini aliam mentem fuisse, qui exhortatur agrotos, ut salutare hoc viaticum mature petant. Et deinde ad Calvinum conuerso sermone quaerit, videatne à D. Dionysio iam olim indicatum fuisse, maximo bono per eum agrotos frustrari qui communiōe eos priuati Eucharistia. Quamquam ipse Calvinus in Epistolis suis censere se profiteatur, non esse denegandam Cœnam agrotis, & cur ita sentiat, multis grauibque rationibus induci se affirmet. Et nihilo tamen magis id sit. In quibus autem mætorum angustijs necesse est versari eos quibus aliquid reliquum est conscientia, si nihil sit aliud quod eos soleatur, præter Ministri hanc affirmationem, quod sola fides sit curus, quo ceti. Noni quidam Helia in cœ-

lum sine rapiendis! Parum profecto idonea cautio, quæ tam parum idoneos det fideiussores! Sed ad Ministrum, panem, ut dixi, pro concione distribuentem reuertamur. Is non raro bis eod. in die Cœnam administrat: & tunc matutinum tenet per famulos & ancillis tribuit, ipse non minus quam ceteri portionem suam sumens: deinde octauam horam, aut nonam, patribus familias & matronis impertitur. Quinetiam si duarum Ecclesiarum ministerio sit adstrictus, mane in vna Cœnam populo distribuet, deinde curata cure, ad reliquas oues suas proficiscetur, qui ipsi quoque prius bene pasti ad mensam Domini accedunt, hilariter Cœnam suam sumturi, non negligente Ministro etiam de hac participare, quum sit ipse, semper prius delibare, & primum omnium communicare. Quem ab usum quum aliquando palandum proponeret cuidam Patri Consistoriali, ostendens illi pietatē magnæ multitudinis hominum Catholicorum in Strand: alieni oppido: qui quum non potuissent Antistiti suo, optimo & religiosissimo Cardinali de Sordis, visitanti & confirmanti populum suum, conficere tempore matutino, ab eoque Eucharistiam accipere, ieiuni ad Vesperas vsque perseuerabant, percepturi Corpus Creatoris sui: quumq; oculis ipsius subiectem bonos istos homines, qui è longinquis locis illuc confluerant, flexisque genibus tantisper in templo exspectabant. Quorsum, inquit, omnia ista? Quæ si Deus voluisset, nonne præcepisset? Cui ego, Ecclesia, inquam sua, suprema filiorum suorum Magistra & ductrix, statuenti super his rebus potestatem permisit, quemadmodum Augustinus docet, affirmans placuisse Spiritui sancto ut in honorem tanti Sacramenti Corpus Domini nostri in os hominis Christiani prius quam alius cibus intraret.

V Sed quoniam primæuam Ecclesiæ puritatem non minus falso quam frequenter nobis opponunt: quid est cur non discant ex S. Clemente, hanc fuisse primitiua Ecclesiæ consuetudinem, ut reliquias consecrati panis collectas, cum reuerentiâ Corpori Iesu Christi debita conseruarent, in usum ægrotorum, peregrinorum, & eorum, qui frequentius communiare erant soliti? Concilium præcipit, ut paratam Eucharistiam habeant Presbyter, ut si quis sit æger, confestim eam percipiat, nec morietur absque communiōe. Conseruabant autem eam, quemadmodum hodie quoque facimus, in vase, quod Græci appellabant *κίβητιον*, vnde nostrum Ciborium nomen sumit, ut videre est centum in locis: Plichta profecto & plena Religio-